

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukas M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában

112. szám.

BRASSÓ, Kedd, szeptember 29-én.

I-ső évfolyam 1885.

A t. közönséghez.

Október elsejével a „Brassó” élete negyedik negyedébe lép. Szükség hívta életbe, szüksége van arra a magyarságnak, mert nélküle nincs senki, a ki bajai orvosolását előmozdítja. Az itt uralkodó viszonyok között egy magyar lapra feltétlen szükség van, azt bebizonyította a „Brassó” eddigi, habár rövid pályafutása. Magában véve rövid idő háromnegyed év egy hirlap életében, de mindazonáltal büszkén mutathatunk eddigi működésünkre. A mit s a mennyit a magyarság érdekében tenni lehetett, azt megtettük; a mit az ipar és kereskedelen emelésére nézve hasznosnak véltünk, azt tőlünk telhető erővel karoltuk fel; a mit városunk gazdálkodásának javítására, mint a polgárság jóléte emelésének egyik fontos tényezője tekintetében a sajtó tehet, azt lapunk hasábjain megtalálta a t. közönség, ép úgy tanügyünk istápolását s a hazai irodalom általános ismertetését.

Politikai irány tekintetében előttünk egy az ország, mint különösen az erdélyi és első sorban megyénk s a szomszédos megyék érdekei lebegtek, a melyeket a szabadelvű irányban találunk leginkább biztosítva, s épen ezért követtük azt eddig s fogjuk követni ezután is. Mindenben hűek maradtunk első programunkhoz s ahhoz hűek is fogunk maradni.

A mi pedig nemzetiségi politikánkat illeti, úgy főtörékvénstünk lesz a mennyire csak lehet, elősegíteni a békés együttélést, mely közgazdasági életünknek nagy előnyére van. E mellett azonban, mint eddig is, éber őrei leszünk minden nemzetiségi mozgalomnak, s a hol az netalán a törvény, jog s igazság határait túllepne, ott minden rendelkezésünkre álló erővel fogunk azon mozgalom útjába állani.

Célunk egy jobb helyzet megteremtése Brassó, Fogaras és Küküllő megyék területén. E három megye képezi első sorban működési körünket és reméljük, hogy e három megye magyarsága ezentul még nagyobb mértékben fog nehéz küzdelmünkben támogatni.

Egy lap fenntartása, annak irodalmi s a kor színvonalára való emelése nagy áldozatokat s önmegtagadást kíván. Bennünk mindkettőt feltalálhatja a t. közönség. Szívesen áldozunk, csak legyen kiért s miért. E végvidéki magyarságot következetesen állhatatlansággal vádolják. Muttassák meg, hogy nem

azok. Mutassák meg, hogy ha a szászok és románok fenntartják lapjaikat, fenntartani, támogatni, erősíteni fogja a magáét a magyarság is. Ha mindenki részt vesz a teher viselésében, nem érzi meg senki s alkothatunk, teremthetünk. Ezt kérjük ma, midőn elsejével új előfizetést hirdetünk. Csak csekély áldozatot kérünk egyesektől, mely ha nagyban nyilvánul, a „Brassó” erősödni, izmosodni, hatalmassá válni fog.

E kéréssel bátor kodunk az új negyedév előtt a t. közönséghez járulni, remélve, hogy kérésünk helyt talál.

Szellemi, erkölcsi s anyagi támogatást kérünk, midőn az eddigi szíves támogatásért köszönetet mondanánk. Csak ez biztosíthatja a sajtó hatalmát, s mi erős, rendíthetetlen bizalommal fordulunk e kéréssel a nagy közönséghez.

Lapunk előfizetési ára negyedévre 1 frt. 80 kr., mely összeget kérjük tisztelettel mielőbb beküldeni, minthogy lapot csak úgy küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen beküldetnek.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvánnyal küldendők a „Brassó” kiadó-hivatalába (Alexi könyvnyomdája, színház-utca 95. sz. a.)

Kívánatra bárkinek mutatvány-számmal készségesen szolgálunk.

Kelt Brassóban, 1885. szeptember 25-én.

A „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A Székelyföld veszedelme.

Veszedelemben a Székelyföld! — azt hirdetik székely testvéreink Háromszéken, azt a „Székely Nemzet” már majd egy fél éve szakadatlanul. Nem elég ez, hát még előáll egy brassai levelező is, a ki tovább megy és egyenesen helyben hagyja e jajveszékelést, sőt még azt mondja, hogy majd jók lesznek a székelyek gyári munkásoknak Brassóban.

A kedélyek a szomszéd megyében mindinkább elmérgesednek, mert odaát készpénz gyanánt veszik ezt. Elég rosszul tették.

A közoktatástügyi kormány régen, már egy évtized óta nagy súlyt fektet Brassóra. Felismerte annak fontosságát. Ideje volt már. Brassó, az ország egyik legfontosabb pontja, úgy kulturális, mint kommerziális tekintetből, évtizedeken keresztül mostohája tátszott lenni a kormánynak.

Végre megváltozott a helyzet, a kormány kezd gondolni velünk; a kormány kezd minket atyai kegyeibe fogadni s különösen a magyarságot, mert első sorban arról van szó. — Székely testvéreink meg fognak engedni nekünk abban, hogy e város az ország keleti szorosa; meg fognak engedni abban, hogy e városra, e szorosra gondot fordítani az ország jól felfogott érdeke parancsolja; de meg fognak engedni abban is, hogy e városban a magyarság valóságos missziót teljesít, míg arra odaát a székelyeknél — hála az égnek — nincs szükség. Itt magyar kulturát még csak teremteni kell, itt hazafiságot még csak fejleszteni, növelni kell, ott már régen gyökeret vert, onnan még mi kérünk segítyt.

A közoktatási kormány állított Brassóban főreáliskolát, középkereskedelmi- és ipartanodát. Állította azért, mert arra legégetőbb szükség itt volt; állította azért, mert ezzel egy csapásra két legyet ütött agyon. Brassó mellett épen a Székelyföld érdekei lebegtek a miniszter ur szemei előtt.

Brassóban virágzó ipart és kereskedelmet kell megteremteni; szakképzett iparos- és kereskedő elemet nevelni. Erre valók ezek az intézetek; ezért állítottak fel. Ugyanerre van szüksége a Székelyföldnek is, elismerjük ezt. Azt is elismerjük, hogy bizony ők is vajmi keveset kaptak eddig, habár ugyan megérdemelnék.

Ez idő szerint azonban az elsőség a miénk volt, mert így kellett lenni. Gondoljanak csak valamivel mélyebben székely testvéreink s meg fogják találni ennek is a nyitját. Nem lehet mindent kikürtölni.

Köztünk és a székelység között egy lóugrás a távolság. Ez intézetek ép úgy szolgálhatnak egyelőre az ő érdekeiknek, mint a miénknek. Vegyék igénybe, s nem lesz annyi okuk panasza.

Ezért még nincs veszedelemben a Székelyföld. Gondolják meg csak azt, hogy Brassó és a Székelyföld érdekei hány tekintetben azonosak! Gondolják csak meg, hogy a brassai magyarság misszióját csak akkor fogja teljesíthetni, munkáját csak akkor siker koronázni, ha háta mögött áll a székelység, a melyre mindenkor mint oszlopra támaszkodhassék.

Brassó piacza a Székelyföldnek; Brassó útja kelet felé az országnak s székelyeknek;

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Két párbaj.

(Igaz történetek.)

— Irta: Pálffy Jenő gróf. —
(Vége.)

Két fiatal lovassági tartalékos-tisztecske a vendéglő asztalánál nyilvánosan kigúnyolt egy lánykát, a ki szeszélyből fiu-öltönyben fényképezte le magát. E lánykát jóbarátom ismerte, nagyrabecsülte, tisztelte s így elakarta a henczegő tisztecskéket hallgattatni és gúnyolódásukért meg akarta őket büntetni. Mindezt csak a párbaj után tudtam meg segéd-társaimtól; mert felünk e párbajok okául azt jelölte meg: „Ellenfeieim orra nem tetszett nekem.”

E két párbaj jutott eszembe, mikor pár nap előtt belép hozzám jóbarátom és fölker, hogy intézzem el, mint egyik párbajsegéde, bizonyos ügyét.

— Mi e párbajod oka — kérdezém őt.

— Egy hölgyet, a kit ismerek, rágalmazott valaki; ez okból azt mondtam neki, persze! minden föltűnést kerülve, hogy nevetségessé tette magát a francziák iránti tulzottan kifejezett politikai rokonszenve által.

— És te, a kinek hazánk, nemzetünk iránt oly nagy kötelességei vannak, mint vajmi keveseknek, egy hölgyért, a ki csak „ismerősöd”, könnyelműen kockáztatod tested épségét, sőt életedet is! — mondtam

neki jóakaró szemrehányással; hiszen X. bámulatosan jól lő.

— Igen! csak ösmerem — hangzott visszhangként az igen halk fölkiáltás mintegy válaszul — Nem! nem! nagyra is becsülöm e hölgyet! — toldá meg a mentéseget barátom, miközben szomorúan mosolygott.

— Kérlek hagyd el a kérdezősködést — így némitott el, kiolvassván szememből, hogy bővebb fölvilágosítást kívánok tőle hallani.

Másnap reggel a megyeri patak torkolata mellett nőtt csalitban két pisztolylövés dördült el: az első nem talált; míg a második lövés golyója, kedves barátom mindenkor biztosan célzó kezéből, földre terítette párbaj-ellenfelét. A golyó a sebesült jobb csipőcsontját zuzta össze.

Persze! e párbajról mélyen hallgattunk mi segédek s az orvosok; mert a becsület ezt parancsolja: ugyanis, a párbaj nem olcsó hirlapi „reklame”, a mely a párbajozók néha csak képzelt bátorságát ingyen kürtöli a világba.

* * *

Mily nagy különbség van e két párbaj között, noha mindkettőnek oka nő volt. Az első bűnös szenvedély küzdete az elesett által; míg az utóbbiban a leglovagiasabb fölfogás hive büntette meg a vétkeket.

Amily kárhóztatandó a párbaj, ha okául korcsmai pörlekedés szolgál; ép oly főséges az, ha ez által

a férfiú oly nő becsületét óvja meg a meghurczoltástól, aki nem tudja, nem is tudhatja, hogy érte az illető testi épségét, sőt életét is kockáztatta.

Apróságok.

Igaza van.

Rapineau báró, miután két óráig jári kocsin, a kikötött négy frankon felül két sous borraalót ad a kocsinak.

— Látom, ön szegény, — mondá gúnyosan a kocsis, — tartsa meg a két sous-t, önnek ajándékozom! A báró méltósággal:

— Ha az ember ilyen fenhéjázó, akkor nem a két soust adja vissza, hanem a négy frankot!

Szerencsés ember.

Egy bohème ismerősével találkozik s így szól hozzá: „Kölesnőzzön nekem ötszáz frankot. Ön olyan szerencsés ember, nincs tehát kizárva az a lehetőség, hogy még meg is fizetem!”

Végzetes tévedés.

— Gyorsan Mari, varrjon egy gombot a kabátomra!

Mari eleget tesz a parancsnak és kosárcájából egy gombot vesz elő. Mikor gazdája a kaszinóba megy, nevetve fogadják. A gomb, melyet az imént varrtak kabátjára, ezt a föliratot viseli:

„Tizennegyedik dragonos ezred.

Szegény Mari!”

Brassó bevásárlási helye a székelyeknek s viszont a székelység egyik főtenyezője a brassai magyarságnak.

Ne legyen azért irigység közöttünk. Ha ők kapják vala e főiskolát, mi türelemmel viseltük volna el, sőt örültünk volna nekik, — mert elfogulatlanul ítélve, be kellett volna látnunk, hogy arra ott is igen nagy szükség volt.

Nekik még vasutjuk sincs; évtizedek óta ígérnek nekik és soha sem kapják. Eljő az ideje annak is. De főiskolát fognak kapni, arról kezeskedhetünk nekik. A Mikó-kollegium főgymnáziummá való emelése bevégzett tény. Beksics Gusztáv műve. A jövő iskolai évre már talán meg is kapják; csak mozogjanak ők is, a helyett, hogy hirlapilag támadják meg Trefort minisztert azért, hogy Brassó mellett foglalt állást. Ezzel nem lehet czélt érni. Ne tegyük még zavartabbá a helyzetet. Itéljük meg tárgyilagosan a viszonyokat s számoljunk erőinkkel.

Ezt tegyék meg ők. Legyenek nyugodtak. Sem a kormány, sem Brassó nem akarja őket „gyári munkásokká” tenni. Sokkal nemesebb vér foly ereikben. Azt a nemzetet, melyet a nemzet legnagyobb dalnoka oly szépen énekelt meg, azt csak hozzá méltó polczra lehet emelni. És fogják is, okvetetlen; csak idő kérdése. Egy év alatt nem pusztul el a Székelyföld, arról meg vagyunk győződve.

Küldjék addig gyermekeiket a mi iskoláinkba, neveltsék itt, így sem követel nagy anyagi áldozatokat. Azontul pedig legyen béke közöttünk!

—y.

Belföld.

Az országgyűlés mindkét háza megnyitott Szombaton. Az alsó házban Irányi Dániel interpellálta a miniszterelnököt a kelet-ruméliai mozgalom ügyében, Helfy Ignác pedig a király horvát látogatása tárgyában. A főrendek a főherczegek kivételével majdnem teljes számban jelentek meg. Meghívott ugyanis 370 tag. Korelnök volt gr. Zicky Ferencz.

Mozgósítási hírek. A zágrábi XIII. hadtest mozgósítása már el van rendelve s a behívási parancsok szélküldve az illetékes horvát-szlavon polgári hatóságokhoz. A katonai mozgalom könnyen érthető okoknál fogva titokban történik, de a fővárosban annak már szemmel látható következményei vannak. 26-án a központi pályaudvarból egy zászlóaljra menő katonaság szállott a kelenföld-pécsi vasut esti vonatára. Ezenkívül más hadesapátok irányítása is megkezdődött, egyelőre ismeretlen rendeltetési helyre, de kivétel nélkül a Száva felé. Bosznia-Hercegovinában a helyőrség már a legközelebbi napokban néhány új mozgó zászlóaljjal meg lesz erősítve.

Bűz van Dániában.

(Es stinkt im Staate Dänemark.)

E lapok 65. számában dr. Weisz Ignác ur „Válasz Brassó város polgármesterének” című IX. cikkében ezeket írta: „Hallomásom szerint az 1879-től 1884-ig terjedő és a községi pótdó beszédéről vezetett lajstromok 1884-ben megvizsgáltatván, ezek nem egészen rendben levőknek találtattak. Én nem tudom . . . stb., de a t. polgármester ur talán tudni fogja, hogy 5022/1884. adóügyi szám alatt egy akta fekszik a t. polgármester urnál, talán 1884. május 5-ike óta, a mely akta alapján ezen ügyben eljárni kellett volna, de fegyelmi eljárás nem indított: és igaz-e, hogy ezen esetben a város kárpótoltatott? — Hát igaz-e az, hogy ugyanezen lajstromok tekintetében azóta is hiányok mutatkoztak volna? mert ezen kérdés engem azért érdekel, mert hát én is fizetek 24%-os községi pótdó” stb.

Ezeket írta 1885. június 9-én dr. Weisz Ignác, a mit az irányadó szász körök csak úgy félvállról, megvetéssel fogadtak.

A szegény adózó polgárság körében volt visszhangja ennek. A polgárság elégedetlensége tetőpontjára hágott, csak a t. tanács és polgármester ur nem éreztek kötelességet, végére járni a dolognak. Vagy igaz, a mit a „Brassó” írt, vagy nem. Mindkét esetben meg kellett volna nyugtatni a közönséget. Azt mondani, hogy a „Brassó” s dr. Weisz csak izgat, bujtogat — könnyű, de az ellenkezőt bizonyítani nehéz.

Három hosszú hónap is elmúlt azóta, nem történt semmi. Végre a hajó rést kapott, a víz beledúlt, s ha nem akarjuk elmerülését, segíteni kell. E pillanat beállott Brassóban is, bármint akarták volna is eltussolni az illetők. Thiess János városi adószedő hivatalától felfüggesztetett, fegyelmi eljárás alatt áll és fizetésének kétharmadára szorítottatott. — Az 5022./84. adóügyi számú akta, mely 1884. május 5-ike óta hever a polgármesteri asztalírókban, elintéztetett, még pedig az adózó polgárokat nem kevésbé elrettentő alakban.

Tehát csakugyan igaza volt a brassai magyar lapnak, a melyet annyit gáncsolnak; tehát „bűz van Dániában.” A polgármester ur nem volt képes magát védekezni dr. Weisz philippikája ellen, de a válasza mégis megérkezett a viszonzás, bizonyára nem a tanács mint fegyelmi hatóság jószántából, nem lévén szokás nálunk ott oltani, a hol ég. Pedig a tűz a szászok közt van. Ott vannak a gyűlékony anyagok, csak egy üszök s vége. — Ha a zálogház hivatalnokát elérte a nemezis, reméljük, hogy Thiess ur is bűnhődni fog, feltéve, hogy bűnös. Most itt az ideje, hogy a polgármester ur megtegye kötelességét, és reméljük, hogy az ezen felfüggesztés által nagyon is felizgatott kedélyeket mielőbb meg fogja nyugtatni. Mert elvégre is az adózó polgárság bátran és jogosan kérdezi: mi történt a városi adóhivatalban? Alig jutott köztudomásra az eset, már is kérdik: talán a jövő évben 50%-os községi pótdózt fizetünk? Ezzel szemben gondoskodni kell a felvilágosításról s mi reméljük is, hogy az nem fog késni — a mennyire azt a hivatalos út engedi.

Fájdalom, de ismételnünk kell, hogy véleményünk szerint sok rothadt dolog van a városnál és erős meggyőződésünk, hogy napfényre fog még jutni minden, a mi nem igazságos.

Nekünk az adókezelés soha sem volt inyünkre. Mi látjuk és mi tudjuk, hogy mik történnek. Alesius tanácsos ellen — és ezt őszintén mondjuk — nincs valami kapós kifogásunk. Ő szorgalmas hivatalnok és legtöbbet dolgozik az összes tanácsi hivatalnokok között. Tudjuk, hogy rendkívül kordában tartja alant a közgeit és ezért őt nem is vádoljuk az adószedő esetleges vagy mondjuk állítólagos bűneiért. De igenis vádoljuk nyíltan a polgármester urat, az egész tanácsot: neki s nekik lett volna kötelességük gyakorolni tetteleg a felügyeleti s ellenőrzési jogot. Már 1884. máj. 5-ike után, a midőn Alesius tanácsos jelentést tett, kellett volna a vizsgálatot elrendelni s nem fátyolt takarni a történetre — csak azért, mert a clique érdeke úgy kívánja. Bárki legyen is, ha bűnös, bűnhődjék. Megmondottuk akkor is, hogy kár volt oly szorgalmas, kifogásolhatatlan jellemű tisztviselőnek, mint a polgármester ur, saját hátával fedezni egyes hivatalnokok tudatlanságát, tulkapasait és tehetetlenségét. Ki vonassék már most első sorban felelősségre? az esetleg bűnös adószedő-e, vagy a főnök, a ki elnézte? — Mindkettő.

Ideje volna egyébiránt — mert különben már is körömré égnék a dolgok — ha a városi gazdálkodás alapos vizsgálatnak vettetnék alá!

x. —y.

A kelet-ruméliai forradalom.

A helyzet még mindég a régi. Alapos remény van a békés kiegyenlítésre. Távirataink különben következők:

Pétervár, szept. 27. Itt azt hiszik, hogy a hatalmak el fogják ismerni Kelet-Rumélia egyesítését Bulgáriával, de arra nézve már eltérők a nézetek, hogy ki fog az egyesült Bulgária élére állíttatni, mert Sándor letételét körülbelül bizonyosnak tartják.

Az új török miniszteriumról azt hiszik, hogy barátságosan együtt fog tartani a szövetséges nagyhatalmakkal s Anglia iránt bizalmatlan lesz. Hírlik hogy a szultán hallani sem akar hadi akcióiról, csakis a hatalmakkal való megegyezés útján kívánja a bolgár kérdést megoldani.

Bukarest, szept. 27. A határon basi-bozokok nagy számban mutatkoznak és a külön vonatokat egymást érve szállítanak most oda csapatokat. Ruméliában hiány van figyervekben. Kréta szigetén egyre nő az izgatottság és ott a lázadás kitörése már csak idő kérdésének tekintetik. Bessarabiából erős csapat összepontosításokat jeleznek.

Philippopolis, szept. 27. A ruméliai határon a bulgár határőrök és török előőrsök közt már több apró csatározás történt, melyekben mindkét részről történtek sebesülések.

Konstantinápoly, szept. 27. A nagykövetek legközelebb értekezletet fognak itt tartani a kelet ruméliai események ügyében.

Athén, szept. 27. A tengerészeti miniszter elrendelte, hogy a hajózás összes hajói felszereltesse, beleértve a torpedónaszádokat is. A peloponnesusi helyőrségek teljesen felszereltettek és hajóra fognak szállni, hogy a határra menjenek.

Brassó megye az országos kiállításon.

XVI.

Magyarország faipara távolról sem felel meg a kívánalmaknak; — nagyon is érezhető a külföld s itt első sorban Ausztria tulsulya. Mi éppen abban találjuk a legfőbb bajt, hogy tőlünk kiviszik a nyersanyagot — mint a fémiparnál is — olcsó áron, melyet drága butorok alakjában hoznak azután be.

Legjellemzőbbek e csoportban az u. n. tulipántos ládák. Ennek behozatala összesen 27 frt, míg kivitele igen tetemes. Csak hogy ez is nagyon csökken. Piacza leginkább Románia, mely szükségletét Erdélyből s különösen Brassóból fedezte. Maga az áru igen olcsó; egy láda ára átlag 1 frt 80 kr. Sok költséggel jár azonban a szállítás is; de legnagyobb baj a romániai

vám magas volta, mely ezen festett ládákat finom butor gyanánt tekintvén, azt ily czímen vámolja el. Innen ered, hogy egy-egy láda beviteli váma Romániába 1 frt 80 kr — 2 frt, egyenlő teljes árával. Ily körülmények között természetesen a cikk ára magasabb értékénél, a mi megakasztja elterjedését.

Közbejárszik itt még egy igen fontos ok. A ládák már nem felelnek meg a kor követelményeinek. Nagyon primitívek. Még ma is úgy készülnek, mint ötven évvel ezelőtt. Ezen iparcikkek semmi haladást sem mutatnak, pedig megérdemelnék.

Brassó megye faipara valóban a kezdetlegesség nehézségeivel küzd, — dacára az e szakbeli iparosok tetemes számának. Nálunk kiváltképen hiányzik a vállalkozási szellem s tőke, a melyek mellett itt virágzóvá lehetne tenni a faipart. Minden kellék megvan, csak e kettő hiányzik, — ezek pedig a főfaktorok.

A legujabb vállalkozás az asztalos ipartársulat fafűrész-gyára, melyet ez államsegéllyel, sok fáradozás után végre most emelt s működésbe hozott. Ez azonban — bármily nagy haszonnal jár is ezen iparágra — még távolról sem felel meg a kívánalmaknak, — legalább négy akkórának kellene lenni.

Minden esetre azonban az asztalos ipartársulatot első sorban illeti az elismerés, hogy legalább alapját veti meg ezen iparág emelkedésének.

* * *

Szakítsuk félbe egy perczre a tárgyak leírását s igazítsunk helyre egy kis tévedést.

Bende Ferencz bádogos kiállított két darab igen praktikusnak bizonyult, általa egész ujonnan feltalált, fényképészeti használatra való sötétkamrai lámpást (camera obscura). A lámpások fehér bádogból készültek s zöldre mázoltak. Bende lámpásai, azaz a lámpák e nemei ezeken kívül nincsenek képviselve a kiállításon s így annál érdekesebbek az ő tárgyai. Konstruációjukról természetesen véleményt nem mondhatunk, arra szakközvegek hivatvák, de külső kiállításuk nagyon csinos és azonkívül a munka igen lelkiismeretes.

Miként támadt az, hogy neki a kiállítási czikkünk XIV.-ikében sárgarézalakok tulajdonítottak, arra eddig még magunk sem jöhettünk, annál is inkább, mert Bende szakmájában egyik legderekabb iparosunk. Ezzel a tévedés is jóvá volna téve.

Brassó megyei kitüntettek az orsz. kiállításon.

Lapunk mult számában jeleztük az országos kiállítás kitüntetéseit. A következőkben adjuk a brassó megyei kitüntettek névjegyzékét csoportonként.

I—III. csoport. Közreműködési érmet kapott: Gróf Schweinitz Gyula. Kiállítási nagy érmet Brassó kerületi földmívelési iskola Földvárt, kitünő termelésű borsó-, lencse- és babért; Horváth György távirás kitünő minőségű mézért.

IV. csoport. Kiállítási nagy érmet. Lamberger K. és fia Brassó, versenyképességért. Versenyen kívül: Földvári földmívelési iskola; Hosszúfalusi fametsző iskola.

V. csoport. Kiállítási nagy érmet: Brassó városi erdészeti hivatal kitünő tenyésztésért. Versenyen kívül: Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő.

VI. csoport. Kiállítási nagy érmet: Erdővidéki bányaegylet.

VII. csoport. Kiállítási nagy érmet: Dr. Otrobán Nándor első magyar ásványolaj-finomító, paraffin-, gépolaj- és kocsikenőcs-gyára Brassó, versenyképesség-, kivitelképesség- és nagyban termelésért, Schmidt Albert enygyáros Brassó, jó munkáért. Joanides K. G. versenyképesség- és kivitel-képességért. Hesshaimer J. L. és A. versenyképességért.

VIII. csoport. Kiállítási nagy érmet. Hesshaimer Adolf versenyképességért. Mutzig és Slaminek szalámigyárosok jó munka- és versenyképességért. Versenyen kívül: Scherg-testvérek és Hornung.

IX. csoport. Kiállítási nagy érmet. Arzt Pál-féle pinczézet kitünő pehér rizling-, muskat- és steiniger boraiért. Kanyeres Károly kitünő gyártmányért, Fleischer M. s társa kitünő boráért; Czell Frigyes és fiai kivitelképességért.

XI. csoport. Kiállítási nagy érmet. Birtelmer Péter lakatos; Müller Bálint, jó munkáért; Andrásófszky Efraim, jó munkáért. Bende Ferencz bádogos jó munkáért. Porr Ede műbádogos jó munkáért. Rotarides Frigyes rézműves jó munkáért.

XII. csoport. Kiállítási nagy érmet. Copony M. asztalos jó, munkáért. Fakler Kornél jó munkáért. Hornung-testvérek Fekete-halom, kivitelképességért. Lexen Ede asztalos jó munkáért. Seimen Péter esztergályos jó munkáért, Horváth M. J. faszerszámkészítő Fekete-halom, kivitelképesség és jó munkáért. Brassói kádár- és gyűjteményes kiállítás, Résztvevők: Csálotszki János kádár, jó munkáért. Feigl Mátyás kádár, jó munkáért. Liewehr Károly kádár, szép munkáért. Nagy Géza kádár jó munkáért.

XIII. csoport. Kiállítási nagy érmet: Dück József bőrgyáros, haladás-, versenyképesség- és kivitel-képességért. Scherg Frigyes bőrgyáros, jó munka- és versenyképességért.

Folytatjuk.

Román lapszemle.

Ha más nincs, itt van a brassói „Gazeta“, a mely jó és rossz napjainkban osztogatja annak a kisdéd magyar nemzetnek a jó és böles tanácsokat. Mídon ezt teszi, megfélekeznek első sorban önmagáról, pedig régen megírta a mese-költő, hogy: A ki magára nem vigyáz gondot, hanem ehelyett másoknak osztogatja a jó tanácsokat, az bolond dolgot cselekszik. — A mi jó tanács-osztogatónk kiindulva azon körülményből, hogy a szláv elem napról-napra előre halad, hogy szemeink előtt teljesülend maholnap I. Napoleon ismeretes jóslata, így ír: »A szláv eszme diadaláról értekeznek ma nem csak a Balkánnál, hanem fel a Dunánál is egészen a cseherdön túl és lefelé a Dráváig és Száváig. Nincs istennek olyan napja, melyen a szláv eszme egy-egy diadala ne volna feljegyezve, minthogy az kiváló erélylyel halad folyvást előre.

Ezen elemnek ily hathatós előre törekvése között, neveléses a »Gazeta« szerint látni, hogy a pesti naphősei minő fennhéjázással törnek az erőszakos magyarral előre, itt egy horvát intézmény, ott a szerb-egyház, itt egy tót-egylet ellen. »A román veres kiáltvány mint látjuk, most kimaradt. Elég az hogy: »Szánalommal tekint a »Gazeta« a kicsiny és elszigetelt magyar nép sorsára. »Ne prinde mila de soarta micului si csolatului popor magyar« midőn a »Gaz.« ennek a rövidlátó és gőgös politikának eredményére tekint. Ebből aztán önként kitalálhatja t. olvasó, hogy a magyar ezer éves hazájában ma is csak poporu és poporu rövidlátó és gőgös, míg a »Gazeta«, na, ő natio, ő meszelátó és alázatos. Messzelátó! Az ám, látja e szláv eszme diadalát a tótok, szerbek, horvátok között; látja a Drávánál, a Szávánál, de nem látja Ruscsuk, Szilisztria, Tulcsa Szulinánál, nem látja Dobrudzsában. Izlés dolga ez, midőn a szláv eszme diadalát csak hazánkban látja, de nem Romániában is. Azonban legnagyobb szerű a »Gazeta«-nak az a felfedezése, hogy a szlávizmus diadalát az agyondicsért magyar politikusok és diplomatáknak lehet köszönni. A ki ezt neki el nem hiszi, azt utálja egy muszka laphoz, mely gr. Andrássy, Tisza, Kálnoky politikájának köszöni a szláv eszme diadalát.

Tehát muszka forrásból érvel a »Gazeta« saját hazájának államférfiai ellen. Várlják egészségére! Azt hiszi ezek után a »Gazeta«, hogy a magyarok helyesebben cselekednének, ha nem vesztegetnék a drága időt azon hiábavaló és neveléses kísérletekre, hogy a szláv mozgalmaknak gátat vessenek, és számot vetnének, a mint illik, ama valódi helyzettel, a melyben az ő népük t. i. a magyar nép — poporul lor — ennek a mozgalomnak közepette áll. Ime hogyan osztogatja a »Gaz.« a magyar államférfiaknak a jó tanácsot éppen akkor, midőn a nemhivatalos oroszország Románian át siet a bolgár testvérek segédelmére, a mit azonban a messzelátó »Gazeta« nem vet szemükre a román államférfiaknak. Ez azonban a mint tudjuk egészen más. Pedig oda is lehetne egy pár jó tanácsot küldeni, mert a ruscsuki »Slaveanine« bolgár lap a »Telegraful« szerint ezeket írja:

„A román lapok a történők miatt nagyon nyugtalanok s főleg Bulgária jövőjeért. Jól tudják ők, hogy ha ma Törökországgal az unió meglesz, akkor Bulgária könnyen egyesül Dobrudzsával. A »Telegraful« erre ezt feleli: Azt hisszük, hogy ez a nézet, nem az összes bulgárok nézete, mert más-keppen nem üdvözlönnék. Azonban azt tanácsoljuk a ruscsuki lapnak, hogy maradjon a mostani lelkesülés mámorában s ne töltse több igen édes remény-italt poharába, mert akkor elveszti eszméletét s elveszítetik a bolgárok azt is, a mi jök van.“

Lám nemcsak a Drávánál van baj, hanem Bukarest tőzsomszedságában is uralkodik a szláv eszme diadalának mámor! A »Telegraful« a legbiztosabb forrásból tudatja, hogy Bulgária nem kötelezte magát Arab-Tabiaért semmire. A román kormány vegyes bizottságot javasolt, de a felmerült nagyobb események úgy elhallgatták azt a javaslatot, mint Bretianu az irredenta románia hőseit. A román miniszterek is egymásnak adják az ajtót a sinai királyi palotában. Ennek is a magyar államférfiak-e okai? Természetes, hogy ezek. Még annak is a magyar államférfiak az okai, hogy most olyan pompás őszi napok járnak, a szőlő jól megérik, az édes ital még mámorosítóbb lesz, mint a bolgároké. Azonban, ha, a mi valószínű, az idő hirtelen megcsörög, azután hirtelen felderül és kemény derünk lesz: ennek is ama kicsi, gőgös nemzetnek státusférfiai lesznek okai.

Aşa e lumea!

Czenkalji.

Ipar és kereskedelem.

I.

A brassói kereskedelmi és iparegylet folyó hó 27-én a városi tanácsház nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott.

Nem szándékozunk a komoly higgadsággal lefolyt gyűlésről részletes tudósítást hozni s egyelőre csak arra szorítkozunk, hogy ezen egylet céljait és irányát e lap olvasóival megismertessük.

Városunk a mindenféle egyletek- és asszociációknak nincs hiával, sőt e tekintetben talán kis-é igen is sokat bír a jóból. S hogy a kereskedelem és ipar támogatásának, felsegélésének hangzatos czége alatt egynél több egyesület alakult: ez nem szenved kétséget. De bizonyos az is, hogy városunk kereskedelme és ipara a közelmúlt években oly rohamos hanyatlásnak indult, a válságok mindkét irányban olyannyira permanenssé váltak, hogy hazánkban ezen par excellence iparos városa, melynek produktumait ezelőtt a

virágzó kereskedelem a messze keletre, a szomszédos Duna-fejedelemségeken át egész Konstantinápoly kapujáig elvitte: ma már csak a multak emlékeiből él, s ha a jobb időkben megtakarított fillérek elfogynak, akkor okvetlenül lesüllyed oda, a hol a kisebb vidéki mezővárosok állanak.

Ez nem új dolog. Ezt minden brassói polgár tudja, a kereskedő és iparos ezenkívül érzi is!

Kereskedelmünket a francia és német verseny már csaknem teljesen leszorította a kelet piacairól, s hogy Románia az újabb időben minő erőfeszítést fejt ki a saját hazai iparának felvirágzása érdekében, azt naponkint tapasztaljuk.

A kereskedelmi és iparos egyletek volnának hivatalba e bajon segíteni és legfőképen a kormány! Mert tagadhatatlan az, hogy a közelmúlt törvényhozási és kormányzati irányzata Brassó város kereskedelme és iparára nézve kedvező nem volt, sőt mondjuk ki őszintén: hátrányos volt. E tekintetben elég a Romániával megkötött konvenczióra és a számtalan izben ismétlődő határozatokra utalnunk, melyek folytán nálunk a kender ipar ugyszólva teljesen megszűnt és a gyapju-ipar, mely ezelőtt a város lakosságának csaknem egy negyed-részt foglalkoztatta — ma végnapjait éli.

A fennálló egyletek, eltűnő csekély kivétellel, mindnyájan a politikával foglalkoznak, s míg a kormány nyal szemben a képzelhető legellenségesebb állást foglalnak el s nem szűnnek meg azt rága'makkal illelni és a külföld előtt lealázni, addig bizony magával az uralkodó állameszmével szemben elfoglalt álláspontjuk is olyan, hogy a büntetőtörvények alkalmazását legtöbb esetben legfeljebb a beszámítás kérdése teszi vitásá! Ily elemektől aztán józan észszel alig várható el, hogy az ipar, vagy kereskedelem érdekében előnyös akciót fejthessenek ki, s a kormány is csak szegénységi bizonyítványt adna ki magáról, ha a chauvinisták szavára hajtana.

A politizáló egyesületek elvesztették hitelüket!

Ehhez járul, hogy a szomszédos érdekkörök mezőgazdasági egyletei nemcsak módot találtak arra, hogy hitelüket az illetékes helyen megszilárdítsák, de még azt is ki tudták vinni, hogy saját érdekeik az országával azonosoknak vétettek.

Ez nyújt kulcsot a törvényhozás és kormány intézkedéseire, melyek a mezőgazdaság érdekében s annak védelmében mindazt megtették, a mi czélszerűnek látszott, habár pillanatnyi áldozattal is járt.

S ha ezen érdekek, a mezőgazdaság érdekei az ipar- és kereskedelem érdekeivel ellentétben látszottak lenni, melyik áldoztatott lel?

A felelettel nem lehet habozni!

E visszas helyzetet kereskedőink és iparosaink már rég érzik s ha akadt közöttük néhány tiszteletreméltó férfi, ki e kérdést részletes tanulmány tárgyává tette s az orvoslási módok felett komolyan gondolkozott, csak annál nagyobb elismerés illeti meg őket!

E férfiak alapították a brassói kereskedelmi és iparegyletet, mert azon meggyőződésben voltak, hogy a jelenleg fennálló egyesületek egyike sem fog az óhajtott célhoz vezetni.

Román vámszerződés.

(Folytatás.)

A mi a bőr- és a bőraru gyármányt illeti, ezek a marhatenyésztéstől és a husfogyasztástól nagyban függnek.

A mi marháink nem tápláltnak és nem gondoztatnak megtelelően. Ennek következménye az, hogy a bőrök, melyek nálunk feldolgozásra kerülnek, a lehető legcsekélyebb tömörséggel bírnak.

Miután a bőrjuk már néhány hét után levágnak, bőrük is majdnem értéktelen a kidolgozásához.

Nagyon természetes dolog tehát, hogy mi a külfölddel alig és nagyon csekély mértékben versenyezhetünk.

Ennek folytán a bőrárak utáni vámok lehetőleg leszállítandók volnának, ha ugyan ez valamiképen elérhető lenne, mert még nagyon sok közönségesebb áru készítettik, mely jóság tekintetében más áru megett nem áll és kelendőségét éppen Romániában találja.

Az új vámszabályzatban, melyet Románia felállított,

100 kilogramm bőrárura . . . 215 frank

finomabb bőrárura . . . 600 „

cipőre . . . 600 „

beviteli vám lett kivétel. Ha tehát Romániával nem kötötnék kereskedelmi szerződés, akkor nagyon természetes, hogy egész bőrgyártmányunk ugyszólván tönkre van téve. Ez pedig nem csak Brassót, hanem például Kézdi-Vásárhelyt, Sepsí-Szt.-Györgyöt, Udvarhelyt stb. károsítaná, de azonkívül visszahat a szarvas-marha-árakra.

Egyelőre, míg a bőrök nem fognak javulni, egyáltalán nem vagyunk képesek finomabb bőrárakat itteni honi bőrökből készíteni, nem olyanokat, melyek külföldi készítményekkel versenyezhetnének.

Miután azonban a bőripar terén egyrészt Romániában nagy előmenetel tétetett, másrészt azonban ugyanott Németország is mint versenyző lépett fel, igazolva van, ha esedezünk, miszerint a brassói bőrgyárosok által az itteni kereskedelmi kamrában előterjesztett kívánalmaik lehetőleg számba vétessenek.

Részletekbe az egylet e helyütt nem bocsátkozhatik, ámde kötelességünknek tartjuk ama hátrányokra utalni, melyek az itteni bőriparra azáltal hárulnak, hogy ama marhatenyésztésnek, mely nálunk olyannyira primitív gyakoroltatik, midőn egy tulajdonképeni etetés és ápolás nem is létezik, a bőripar nem is képes haladni.

Romániának legnagyobb panasza az, hogy a marhabevitel korlátolva, sőt lehetlenné van téve. Mi azt hisszük — tekintettel a mostani körülményekre, tekintettel az okvetlenül szükséges marhatenyésztés emelésére — hogy legközelebb minden lehető módok által marhatenyésztésünket minden időszerűség nélkül egy magasb tökélyre kell emelni, nehogy hazánk nyugoti része még inkább kénytelen legyen marháinkat részben igavonó, részben haszonczélokra megvenni, mint történt ez eddig, hanem hogy aránylag a Romániában emelkedő mezőgazdasághoz ezek is kénytelenítve legyenek jobb marhaállományunkból vásárolni.

Ha nálunk a marhatenyésztés emelkedik, Romániában azonban egy szigorú, internationalis felügyelet alatt álló marhaegészségügyi szakosztály felállítatik és fentartatik, a határok Oroszország felé pedig szigorúan elzártnak, akkor a marhabevitel kárunk nélkül lesz megengedhető és Romániának egy igen fontos panasza elesik.

(Folytatása következik.)

Éjjeli zavargások.

Napról-napra növekednek az éjjeli zavargások városunkban, a melynek okozói nagyjára a helybeli román gimnázium felső osztályainak növendékei. Hallgattunk eddig, mert azt hittük, hogy ezek nem fognak ismétlődni. Most azonban a város lakosságának érdeke parancsolja, hogy a legkömolyabban szóljunk fel.

Lehetetlen, hogy a míg minden kis gyermek beszéli, azalatt épen csak a román főgimnázium t. igazgatósága ne bírjon tudomással arról, hogy a román tanuló ifjuság minden iskola-törvény arczulusapásával nyíltan tivornyázik éjjeleken keresztül és részeg fővel követ el egyik erkölcselenséget a másik után.

Majdnem hivatalos engedély színezetével bír a dolog, melynek végére járni kötelességünknek fogjuk tartani.

Folyó hó 25-én éjjel ismét mintegy 35 román deák gyűlt egybe a Bolonyában. leitta magát gyalázatosan s mintegy éjjeli 11 óra tájban hazafelé menve, magyargyalázó dalokat énekeltek s ezt oly zajjal, hogy fellármázták vele az egész lakosságot. De ez nem elég. Részeg fővel megtámadták Leskovsky ká-dárt, a ki épen hazamenőben volt s tetteleg bántalmazták, sőt — mint a rendőrségnél jelentést tett, — megfosztották ezüst órájától is, mely később megkerült.

Valóságos utonállás. A zaj, lármá és ének folytatódott a belvárosban s mind a mellett egyetlen szál rendőr sem mutatkozott a rendhelyreállítására céljából. —

Ez tűrhetetlen állapot. S ha tekintetbe vesszük, hogy ez így ismétlődik egy héten többször, hogy a békés lakosság nyugalma így megzavartatik, elég okunk van aggódni jövőre nézve.

S a rendőrség Péntektől Szombatra virradó egész éjjelen át nem hallotta ezt a lármát.

Van-e arról tudomása a t. városkapitány urnak? Akar-e intézkedni az iránt, hogy a hol ily zavargó tanulók éjjeli órákban találatnak, rögtön elfogassanak és mint csendzavarók a törvény szigora által sújtassanak?

Eddig tanulókat illető esetekben az illető iskolaigazgatóság illetékessége vétetett figyelembe. De itt már nem lehet. Itt a rendőrség köteles a városi kihágásokról szóló büntető szabályzat szerint példás szigorral büntetni; — kihágásról van szó, nem gyermekek követik el azt, hanem meglelt fiatal emberek.

Szigoru példás büntetést kérünk s vagy megteszi ezt a kapitányság a lakosság nyugalma, és békéjeért, vagy maga akarja elnézésével megadni reá az engedélyt, mint a fővárosi rendőr, mikor azt kérdezte tőle egy iskolás fiu: szabad-e orgonavirágot lopni? . . . »Igen, ha nem látom,« — volt a felelet.

Vagy — vagy!

Helyi és vidéki hírek.

A királyné a kiállításon. Erzsébet királyasszony szombaton délelőtt tette az első látogatást a kiállításban leányai: Gizella és Mária Valeria főhercegnők, Klotild főhercegnő, Nopcsa br. főudvarmester, Zichy és Festetics grófnő udvarhölgyek s Ferenczy Ida felolvasónő kíséretében.

A brassai ipar és kereskedelmi egyesület f. hó 27-én tartotta rendkívüli közgyűlését a városház tanács-termében. A gyűlésen igen élénk részvétel mutatkozott s sok új tag jelentkezett. A választmány jelentése tudomásul vétetett. A gyűlés legérdekesebb pontja volt, midőn megyénk érdemeiben dús főispánját, gróf Bethlen Andrást ő méltóságát iparunk és kereskedelmünk emelése érdekében szerzett érdemei elismeréséül egyhangulag és nagy lelkesedés közepette tiszteletbeli taggá választották. Éljen a főispán ur! Erőt, kitartást az egyesületnek.

A kiállításra induló különvonat október 2-án indulni fog. Figyelmeztetjük tehát azokat, kik az utazásban részt venni akarnak, de még eddig nem jelentkeztek, haladéktalanul jelentkezzenek akár lapunk kiadóhivatalában, akár Lootz F. J. vagy Goldschmied urak üzletében, mert e hó 30-án túl érkező jelentések nem fogadtatnak el.

Tűz. Tegnap este 9 óra előtt hirtelen félreverték a harangot. Tűz volt. A Szt. János utcában Székely Dénesnél a padláson tűz támadt, a mi hihetetlen onnan eredt hogy a padlásra forró hamut vittek,

ennek következtében a gerendák meggyultak s már javában égtek; de szerencsésül idejekorán vették észre s sikerült elfojtani, a mi annál nagyobb szerencse, minthogy a szél hevesen fújt. Kiváncsi nézőben nem volt hiány.

Rendes tanárok. A brassai róm. kath. főgymnásiumnak eddigi 3 póttanárát rendes tanárokká nevezte ki a statusgyűlés. Üdvözljük ezen derék tanárokat érdemeik ezen elismerésekor, kívánván, hogy a valóban megérdemelt nagyobb elismerés se késsék soká!

Elvadás. A szent-János-utcai szent-Ferencz-rendűk temploma előtt levő magas fűszűlet törzséből valaki szekerczével egy jó darabot kihasított. — Már ha valamely éretlen ember tán felekezeti gyűleletről tesz ilyesmit, még nem csodálkozunk; de már azon csakugyan kell hogy sajnálkozzunk, midőn azt észleljük, hogy a sétatereinket díszítő csemetefákak barbarsággal tépik s szaggatják ki ágastul, gyökereztül. Ajánljuk ezen pusztító elemet a rendőrség figyelmébe kérelmelten kipurzítás végett.

A Szent-János utcában, hol egyház és iskola létezik, eddig egy a közszemérmert sértő ház állott fenn. Az utca lakói ennek eltávolítását kérvén, Hiesch városkapitány ur azt el is rendelte. A városkapitány ur eljárása dicséretet érdemel. Ugyanekkor azonban kifejezzük azon óhajunkat, hogy e házak a városból tiltassanak ki mind. Van hely számukra a külvárosokban elég.

Irodalom.

Német-román szótár jelenik meg Alexi könyvnyomdájában, szerkeszti Alexi Theodor. A tervezet már megjelent, ez év folyamában maga a mű is meg fog jelenni. Megjegyezzük, hogy a mű a maga nemében teljesen egyedül áll a könyvpiaczen.

Nagy Péter erd. ref. püspök emlékezete. Junius 7-én a k.-vásárhelyi ref. egyház lélekemelő ünnepélyt rendezett néhai nagy püspöke emlékére. Ez alkalommal Székely János k. vásárhelyi ref. lelkész igen szép könyörgést, Zoltáni Elek léczfalvi ref. lelkész pedig megható gyászbeszédet tartott. Ezek most külön füzetben megjelentek a k.-vásárhelyi egyháztanács kiadásában s kaphatók ugyanott 20 krtért.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 szeptember hó 29-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.80 vétel 8.82 eladás.
ezüstpénz à 20	8.70 8.75
Napoleon d'or (aranypénz)	9.93 9.95
Török lira	10.18 10.23
Orosz imperial	11.20 11.24
Arany	5.86 5.88
Orosz papírrubel	123.— 124.—

Felelős szerkesztő: Szterényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 745.—1885.

(224) 2—2

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedésügyi miniszterium az 1885. évi szeptember hó 21-én kelt 33263. számú rendeletével a Nagyvárad—Kolozsvar—Brassói államút 410—411. klm. szakaszán lévő 538. számú hid helyreállítását 576 frt 53 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából az 1885. év október hó 8-ik napjának délelőtti 9 órájára a brassómezei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajók felhivatnak,

hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bantpénzzel ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban napokint megtekinthetők.

Kelt Brassóban, 1885. szept. 24-én.

A brassómezei m. kir. építészeti hivatal.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzlete BUDAPESTEN

(alapított 1842-ben, részvénytőke 5.000.000 forint)

az 1883-iki XXXI. törvénycikk értelmében

részletveket minden a budapesti hivatalos árfolyam lapban jegyzett sorsjegyekre, tetszés szerinti részletfizetésekre kibocsát.

Képviselve

ORENDI FRIGYES bank- és váltóüzlete által

(205) 8 --

Brassón, Színház-utca 94. sz.

Biztos kereset!

Mindenki tőke és kockázat (risico) nélkül osztrák-magyar állam- és dijsorsjegyek részletfizetés mellett eladása által az 1883. évi XXXI. törv.-cikk szerint

havonta 100---300 frtot kereshet

— Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők:

LANG LIPÓT,

nemzetközi hirdetési irodájába

Budapest, Dorottya-utca 9.

A Bolonya kút-utca 372. szám alatti,

„GÖDRI“ néven ismert

fogadó korcsma

szent-Mihály napjától fogva kiadó; esetleg szabad kézből is eladó.

Bővebb megtudható Gyertyánffy József tulajdonosnál, Klastrom-utca 615. szám alatt.

Ugyanott egy három számú Wertheim-féle kassza is eladó.

(220) 3---3

Kapható ORENDI FRIGYES váltóüzletében Brassóban, színház-utca 94.

Huzás már október 31-én.

Csak még kevés készlet

BUDAPESTI kiállítási sorsjegy á 1 ft

11 sors-jegy 10 ft

Főnyeremény készpénzben

100.000 forint

Továbbá 20.000 frt | 10.000 frt | 5000 frt ért. stb. | 4000 nyeremény

Kiállítási sorsjegyek kezelősége, Budapest, Andrassy-út 43.

Sorsjegyek kaphatók e lap kiadóhivatalában.

Éppen most jelent meg és ingyen kapható

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

VIII-ik évfolyamának

első száma.

Tartalom: Az utolsó rév Elbeszélés, Tolnay Lajosól. — Erdői románé. — Barabás. — Velencei történet, Tóth Bárdól. — A boszorkány. — Theorienet André re- génye. — Az állatok erőképe. Ismeretű tárcza. — A szobor titka. Ré- gény, Tábori Róbertől.

E legszebb és legelterjedtebb szépirodalmi képes heti lap

előfizetési ára:

negyedévre 1 frt 50 kr, félévre 3 frt, egész évre 6 frt.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala, Méhner Vilmos Budapest, IV. ker., papnövelde-utca 8. sz.

(225) 1—3